

Rammerne for det pædagogiske arbejde i Børnehaven Fristedet.

Hele grundlaget, for det pædagogiske arbejde og udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner i Børnehaven Fristedet, tager sit udgangspunkt i dagtilbudslovens bestemmelser. Her står, at læreplanen skal udarbejdes, så der gives rum for leg, læring og udvikling, og der skal tages højde for børnegruppens sammensætning.

I Kolding Kommune har man lavet en ramme for, hvad der skal kendetegne det professionelle arbejde med børns trivsel, læring og udvikling.

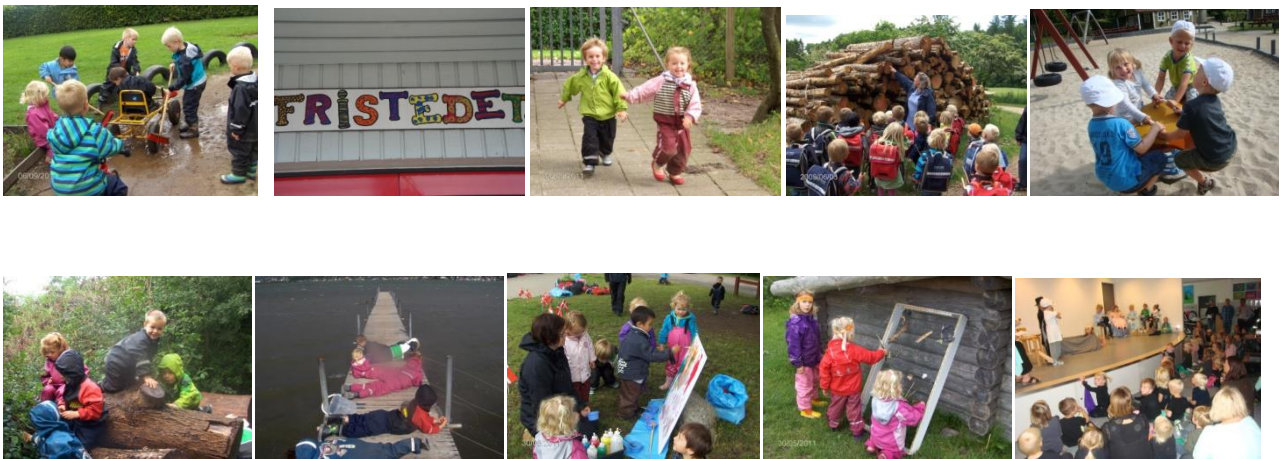
Rammen består af:

- 10 værdier, der omkranser det pædagogiske arbejde.
- En overordnet forståelse for læring.
- Læringsmål for de seks læreplanstemaer.
- Overordnede retningslinjer i forhold til børn med særlige læringsbehov, læringsmiljø, samt dokumentation og evaluering.

De 10 værdier der kendetegner det pædagogiske arbejde i Kolding Kommune er:

- En anerkendende og omsorgsfuld tilgang til børn.
- Et børnemiljø, der fremmer trivsel og læring.
- Forældre som aktive samarbejdspartnere.
- Engagerede professionelle, der kan, vil og tør.
- Undersøgende og reflekterende professionelle.
- Fokus på kompetencer og ressourcer.
- Leg er barnets dominerende virksomhed.
- Fokus på barnets relationer og venskaber.
- Design og kreativitet.
- En inkluderende tilgang.

I Fristedet har vi i løbet af 2011 arbejdet med at udarbejde værdigrundlaget for det pædagogiske arbejde i børnehaven. I det følgende beskrives dette, samt hvordan vi i Fristedet fortolker arbejdet med Kolding Kommunens værdier:

Børnehaven Fristedets værdigrundlag: Livsduelige børn - kompetente voksne.

Tryghed, nærvær omsorg og glæde er det naturlige grundlag i vores børnehave...

Vi ønsker at være med til at udvikle **livsduelige børn.**

Det betyder at ...

- Vi hjælper børnene med at udvikle deres sociale kompetencer.
- Vi tilrettelægger vores arbejde, så børnenes selvværd udvikles optimalt.
- Vi målrettet arbejder på at gøre børnene selvhjulpne og selvstændige.
- Vi medvirker til, at børnene bliver ved med at være nysgerrige.
- Vi har fokus på det enkelte barns kompetencer og potentialer.
- Vi er bevidste om, at barnets personlige og sociale kompetencer udvikles gennem leg og bevægelse.

Det kan man se ved at ...

- Vi har en gennemgående struktur i hverdagen for at skabe tryghed og genkendelighed hos børnene.
- Vi arbejder med "Fri for mobberi" og implementerer Tolerance, Respekt, Omsorg og Mod i børnegruppen og hos det enkelte barn.
- Børnene lærer at se sig selv som individer, samt at indgå i mange forskellige fællesskaber.
- Børnene er medbestemmende i forhold til valg af aktiviteter.
- Vi øver basale færdigheder med børnene – påklædning, oprydning, pakke taske, vente på tur mv.
- Vi giver plads til at undersøge og arbejde med det, der interesserer børnene her og nu.
- Vi planlægger i høj grad aktiviteter med fokus på kreativ udfoldelse, bevægelse og sprog.
- Vi er ude hver dag.

Vi arbejder målrettet med **leg og læring.**

Det betyder at ...

- Vi tilrettelægger aktiviteter, der udforsker verdenen omkring os.
- Vi tilbyder et miljø, der er inspirerende og giver mulighed for ro og fordybelse.
- Vi sætter pris på mangfoldighed og anerkender forskelligheder.
- Vi arbejder målrettet på at gøre børnene skoleparate gennem hele deres børnehavetid.

Det kan man se ved at ...

- Vi har turdage ugentligt, hvor vi benytter nærmiljøet, skoven og Koldings seværdigheder som udflugtsmål.
- Vi deler børnene op i mindre grupper på stuerne for at give tid til fordybelse og mulighed for tættere relationer mellem barn og voksen og mellem børnene indbyrdes.
- Vi arbejder hele året med de 4 læreplanstemaer: Krop og bevægelse, natur, kulturelle udtryksformer og sprog. Her arbejder vi grundigt med både design, proces og produkt.
- Vi understøtter og udfordrer det enkelte barns udviklings- og læringsmuligheder i valget af aktiviteter bla. ved at målrette dem efter børnenes alder.
- Vi vægter at gøre børnene parate til at sidde stille og lytte til hinanden og de voksne. Samtidig er der mulighed for at fordybe sig i en voksende interesse for tal og bogstaver.

Vi ønsker at børn og forældre mødes af et **fagligt kompetent personale.**

Det betyder at...

- Børn og forældre oplever et engageret personale.
- Vi er synlige og troværdige i samspillet med børn og forældre.
- Vi følger med i tiden og ikke er bange for at tænke nyt.
- Vi agerer professionelt i mødet med børn og forældre.
- Personalet fungerer som rollemodeller og praktiserer en rummelig og tolerant kultur.
- Personalet er fagligt opdateret.

Det kan man se ved at ...

- Vi er imødekomne overfor børn og forældre.
- Vi opfordrer til dialog.
- Vi er iagttagende i hverdagen og faglige i vores vurdering af det enkelte barns udvikling og trivsel.
- Vi dokumenterer vores hverdag på forskellige måder.
- Vi er tydelige omkring, hvad der er institutionens ansvar, og hvad der er forældrenes ansvar.
- Vi tilrettelægger en struktureret hverdag med variation i aktiviteterne.
- Vi deltager i relevante kurser og temadage og følger med i vort fags udvikling.
- Vi har frihed til at afprøve nye idéer.
- Vi respekterer, at personalet gør tingene forskelligt.
- Vi benytter os af personalets forskellige kompetencer og interesser for at give børnene oplevelsen af, at man "brænder" for noget.

Læring:

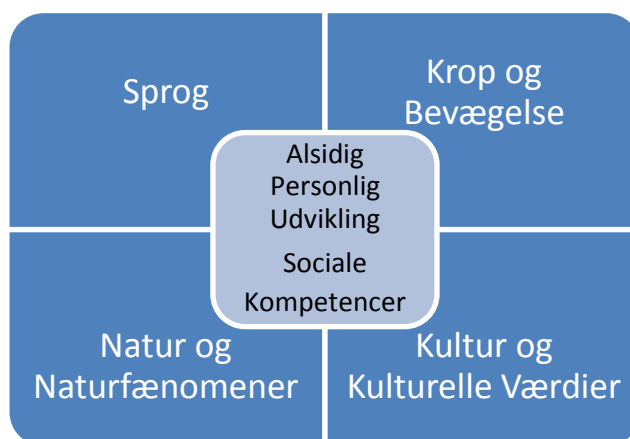
I Fristedet har vi en bred læringsforståelse, og vi er bevidste om, at barnet altid vil bevæge sig i en læringsproces. Vi arbejder med en vekselvirkning mellem planlagte voksenstyrede tiltag og aktiviteter, og spontane aktiviteter hvor vi tager udgangspunkt i det, der er meningsfyldt i børnegruppen eller hos det enkelte barn. Vi mener, at denne vekslen understøtter læringen bedst muligt. Vi er bevidste om, at der i legen skabes meget læring.

I Fristedet skal der være tid til leg, og det skal være sjovt at lære.

Den Pædagogiske Læreplan og arbejdet med børnemiljøet:

Vi er i Fristedet meget bevidste om, at både børnemiljøet og alle 6 læreplanstemaer er i spil, uanset hvilken aktivitet vi er i gang med. Også når der ikke står noget på månedsplanen, arbejder vi med den pædagogiske læreplan. Vi har valgt at strukturere vores hverdag således, at vi i perioder på året har særlig fokus på de 4 af temaerne, nemlig: "Sprog", "Krop og Bevægelse", "Natur og Naturfænomener", samt "Kultur og Kulturelle Værdier". Året er delt ind i 4 perioder med 6 uger i hver. Her er børnene inddelt efter alder og på tværs af stueopdeling. Der er dermed tid til fordybelse og projektarbejde med forskellige temaer. Personalet har valgt sig ind på det tema, de har størst interesse for, og de specialiseres via kurser og temadage. Efter hver periode skrives en GLK, som videregives til de næste personaler, der skal arbejde med gruppen. Herved sikrer vi, at det enkelte barns kompetencer og ressourcer beskrives og udvikles bedst muligt.

Den "Alsidige Personlige Udvikling" og "Sociale Kompetencer" er de to læreplanstemaer, der spinder hele den pædagogiske læreplan sammen:

Den skriftlige læreplan skal beskrive Fristedets mål for børns læring indenfor de seks temaer. I det følgende beskrives vores mål, tegn og tiltag til de enkelte temaer.

Alsidige personlige udvikling.

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene udvikler:

- En positiv selvforståelse med selvværd og selvtillid.
- Fantasi og kreativitet.
- Kompetence til at forstå og håndterer følelser.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Have faste rutiner og faste rammer, der skaber tryghed og genkendelighed i hverdagen.
- Arbejde med børnenes selvhjulpethed.
- Arbejde med Fri for mobberi.
- Være anerkendende og rosende i vores tilgang til børnene og hinanden.
- Tilrettelægge alderssvarende aktiviteter.
- Arbejde med det enkelte barns NUZO (nærmeste udviklingszone).
- Være rummelige og behandle børnene forskelligt for derved at behandle dem ens.
- Sige goddag med navns nævnelse så alle børn føler sig set.
- Snakke med børnene og hjælper dem til at sætte ord på deres oplevelser og følelser.
- Opsætter miljøer der opfordrer til fantasi og kreativitet.
- Personalet er engagerede og "brænder for sagen".

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Børn der er glade og leger.
- Børn der selvstændigt tager initiativer.
- Børn der leger forskellige slags lege (rollelege, regellege, konstruktionslege).
- Børn der er uafhængige af de nærmeste omsorgspersoner.
- Børn der udviser empati og kan aflæse andre.
- Børn der kan udvise følelser på en for voksne forståelig måde.
- Børn der begynder at bruge både fantasi og konkrete værktøjer til at løse konflikter.
- Børn der selv pakker rygsæk og tager tøj af og på.
- Børn der begynder at omsætte læring til handling.
- Børn der kan fastholde deres opmærksomhed og koncentrere sig.
- Børn der bliver skoleparate.

Sociale kompetencer:

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Lærer at møde andre anerkendende og respektfuldt.
- Udvikler kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber.
- Udvikler kompetencer til at etablere og vedligeholde venskaber.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Arbejde aktivt med børnenes venskaber på de forskellige alderstrin.
- Implementere TROM begreberne fra Fri for Mobberi.
- Have en vekselvirkning mellem aktiviteter for hele gruppen og for små grupper.
- Have samling, hvor fælleslege, sang, læsning mv. er på programmet.
- Give børnene tid til at lege.
- Børnene udvikler kompetencer til at sige til og fra i legen.
- Børnene forberedes, når nye ting skal foregå.
- Vi har forskellige forældre arrangementer, hvor børn, forældre og personale mødes uforpligtende. Her kan knyttes kontakter forældrene imellem.
- Børnene lærer at hjælpe hinanden.
- Personalet hjælper nye børn med at blive introduceret i gruppen.

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Barnet ses i leg.
- Barnet leger med forskellige.
- Barnet udvikler evner til at håndtere konflikter.
- Barnet har nogle, det leger mere med end andre.
- Barnet magter at indgå kompromiser i legen.
- Barnet bruger verbal og nonverbal kommunikation i legen.
- Barnet kan justere sin kommunikation, efter hvem det er sammen med eks. små nye børn.
- Barnet udvikler evner for turtagning.
- Barnet udvikler empatiske kompetencer.
- Barnet udvikler evnen til at se andre børns værdier og magter forskelligheden.

Sproglige udvikling:

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at:

- Børnene udvikler deres sprog og glæde ved at udtrykke sig gennem dagligdags aktiviteter.
- Børnene udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder og ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler.
- Støtte og udvikle børns interesse for og nysgerrighed i forhold til tegn, symboler, bogstaver og tal.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Personalet hjælper børnene med at udvide deres ordforråd og begrebsverden.
- Tilbyde aktiviteter, der fremmer deres personlige og sociale kompetencer.
- Børnene får kendskab til kropssproget.
- Børnene involveres i valget af aktiviteter, bøger mv.
- Bøger, sang, rim og remser, samt dialogisk læsning er en del af dagligdagen.
- Børnene tør deltage i aktiviteter, hvor de skal "være i midten".
- Vi introducerer børnene for symboler i hverdagen, og at vi pirrer børnenes nysgerrighed for tegn og symboler.
- Vi benytter biblioteket.
- Personalet har viden og kendskab til faglig viden om sproglig udvikling.
- Vi implementerer Sprogpakken i institutionen.
- Personalet er rollemodeller i forhold til sproget.
- Arbejde med de understøttende sprogstrategier.

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Barnet leger med bogstaver og tal og legeskriver. Barnet skriver evt. navn på sine produkter.
- Barnet viser interesse for bøger.
- Barnet leger med sproget, rimer, og viser glæde derved.
- Barnet er lyttende og aktiv i dialog.
- Barnet kan fortælle sammenhængende om noget, det har oplevet.
- Barnet evner turtagning i samtalen.
- Barnet genkender symboler og tegn.
- Barnet kan fortælle ud fra tegninger eller billeder.
- Barnet udvikler kompetencer indenfor dialogisk læsning.
- Barnets mestring indenfor udtale, betydning og grammatik, svarende til alders- og udviklingstrin.

Krop og bevægelse:

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler glæde ved at bruge kroppen.
- Støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i leg og tilrettelagte aktiviteter.
- Støttes i deres fysiske sundhed blandt andet med fokus på ernæring, hygiejne og bevægelse.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Arbejde med børnenes kropsbevidsthed.
- Arbejde med temaer indenfor sundhed, bevægelse mv.
- Vi er ude hver dag.
- Personalet hjælper børnene med at udvikle kompetencer for egen hygiejne.
- Være opmærksomme på, at forskelligt underlag giver forskellige muligheder for at bruge kroppen.
- Præsenterer børnene for konkurrencer.
- Lave aktiviteter der udvikler børnenes evner til samarbejde.
- Arbejde med rytme.
- Præsenterer aktiviteter, der indbyder til afslapning.
- Børnene er medbestemmende i valget af aktiviteter.
- Variere vores aktiviteter, så de udfordrer både fin- og grovmotorik.
- Tilbyde mulighed og rum for tumling.
- Barnet udfordres fysisk.

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Barnet eksperimenterer med kroppens formåen.
- Barnet mestrer motoriske færdigheder såsom at krybe, kravle, trille, hoppe osv.
- Barnet udfordrer sig selv fysisk og klatrer højere, løber længere og hopper mere.
- Barnets evne til at koordinere øje og krop svarende til barnets alders- og udviklingstrin.
- Barnets selvhjulpethed øges.
- Barnets kropslige skoleparathed – sidde på stol, holde på blyant, klippe, lave ting med hænderne uden at kikke samtidigt mv øges.
- Barnet er aktivt og kan deltage i længerevarende aktiviteter.

Natur og naturfænomener:

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler glæde ved at færdes i, udforske, sanse og lege i naturen.
- Udvikler respekt for naturen.
- Får kendskab til naturen og naturfænomener.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Vi giver rum og tid til fordybelse, forundring og eksperimentering i naturen.
- Vi snakker med børnene om det, vi oplever og ser.
- Vi besøger de samme steder om og om igen.
- Vi forlader skovstierne og udforsker skrænter og skovbund.
- Vi bruger alle sanser og smager, rører, dufter og lytter til naturen.
- Børnene får kendskab til vægt, form og antal også i naturen.
- Vi ser og afprøver naturens fysiske love, og børn og voksne undrer sig sammen.
- Børnene får kendskab til, hvad der hører til i naturen, og hvad der ikke gør.
- Vi har forskellige formål med vores ture.
- Vi finder bær, nødder og frugt og lærer, hvad man kan spise i naturen.
- At vi vedligeholder børnenes naturlige nysgerrighed ved at lytte til, hvad der optager dem her og nu.

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Børn der glæder sig til ture ud i naturen.
- Børn der benævner nogle buske, træer, insekter, vejr-fænomener mv.
- Børn der belærer hinanden, om det de har lært.
- Børn der udforsker og eksperimenterer på eget initiativ.
- Børn der ikke efterlader affald i naturen.
- Børn der oplever gensynsglæden ved at besøge de samme steder og måske genoptager lege fra sidst.
- Børn der stiller spørgsmål til det, de oplever.
- Børn der er kreative i deres leg i naturen.
- Børn der udvikler empati overfor dyr og insekter.
- Børn der kan overføre oplevelser i naturen til forskellige udtryksformer.
- Børn der kan være medansvarlige for f.eks. hvilken påklædning, der passer til forskelligt vejr.
- Børn der kan bruge begreber for forskelligt vejr.

Kulturelle udtryksformer og værdier:

De overordnede mål er, at den pædagogiske praksis og børnemiljøet giver mulighed for, at børnene:

- Udvikler forståelse for forskellige kulturelle værdier og praksisser.
- Får erfaringer med og udvikler lyst til at eksperimentere med forskelligartede kulturelle udtryk og udtryksformer.
- Får mangeartede erfaringer med æstetiske læringsprocesser og dermed lærer at omsætte deres indtryk af verden til forskellige former for æstetiske formudtryk.

For at understøtte dette, er det bl.a. vigtigt for os at ...:

- Benytte Koldings forskellige tilbud og seværdigheder.
- Børnene deltager i og får kendskab til danske årstidsbestemte traditioner, samt får kendskab til forskellige kulturer.
- Børnene får kendskab til at kulturer og tider ændrer sig.
- Tilrettelægge mangeartede musiske og kreative aktiviteter.
- Tilbyde en mangfoldighed i materialer.
- Udstille børnenes produkter og fortælle om processen.
- Personalet er rollemodeller.
- Der er materialer i børnehøjde.
- Arbejde med farvelære.
- Børnene er medbestemmende i valget af aktiviteter.

Vi evaluerer bl.a. på følgende tegn gennem børnehavetiden:

- Barnet udtrykker genkendelsens glæde, når vi benytter de samme turmål igen.
- Barnet efterspørger bestemte turmål.
- Barnet genkender årstidens traditioner og glæder sig til at deltage.
- Barnet efterspørger bestemte materialer til sin aktivitet.
- Barnet bruger sin fantasi i materialevalg.
- Barnet får en forståelse for farveblanding.
- Barnet er engageret i planlagte og selvvalgte aktiviteter.
- Barnet tør være i centrum og optræder gerne.
- Barnet planlægger processer, så det opnår et ønsket produkt.
- Barnet bruger fantasien i legen.
- Barnet har mange muligheder for at kommunikere.
- Barnet kan bruge materialer på mange forskellige måder.
- Barnet udvikler forståelse for geometriske figurer.
- Barnets tegneudvikling svarende til alders- og udviklingstrin.

Børnemiljø:

I vores værdigrundlag kan man bl.a. læse om vores syn på det gode børnemiljø. Vores forståelse af det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø indeholder desuden:

Fysisk børnemiljø:

- Bliver rummene brugt optimalt i forhold til aldersgruppen? Møblementet flyttes rundt efter, hvordan legen kan optimeres.
- Der tjekkes hele tiden op på, om rengøringsstandarden er optimal i forhold til, at fx gulvene er legesteder.
- Legepladsen er indrettet til, at den må og skal bruges. Der er små rum til forskellige lege, f.eks. ét område hvor der må graves, ét område hvor der må spilles bold, ét område med træer der må kravles i osv.
- Jo ældre børnene bliver, jo flere muligheder er der for, at de selv kan orientere sig omkring deres muligheder for leg. Fx er der max antal på børn på legepladsen og i puderummet, og dette kan de selv tjekke via tavle.
-

Psykisk børnemiljø:

- Vi arbejder målrettet med TROM-begreberne (tolerance, respekt, omsorg og mod) fra Fri for mobberi, hvor vi bl.a. giver børnene nogle redskaber til at etablere og vedligeholde venskaber.
- Børnene må vælge til og fra i forhold til legekammerater på en anerkendende måde samt bliver bakket op af personalet i deres valg.
- Alt efter alder og aktivitet har børnene medbestemmelse på deres hverdag. Det kan fx være målet for turdagen, emnerne til samling, aktiviteterne på en læreplans-tirsdag.
- Børnematrix'en bruges alt efter alder og aktivitet.
- Personalet er anerkendende og tydelige i omgangen med hinanden og børnene.
- Personalet ser efter muligheder og ikke begrænsninger i både børn og aktiviteter.

Æstetisk børnemiljø:

- Personalet er bevidst om at børnehavens æstetiske udtryk er kilde til dialog mellem børn og forældre samt mellem forældre og personale.
- Vi udstiller børnenes produkter til inspiration både for de øvrige børn, forældre og personale, dvs. der er overvejelser omkring, hvordan tingene tager sig bedst muligt ud.
- Personalet er opmærksomt på, at materialerne der bruges skal være mangfoldige. Vi laver både aktiviteter ud fra det, vi allerede har (dvs. fx genbrugsmaterialer), og ud fra nye ideer og nyindkøbte materialer.
- I vores valg af aktiviteter er vi opmærksomme på at implementere forskellige sanseindtryk fx på turdage, hvor vi både kan besøge skov og museum. Vi benytter os af de tilbud, der kommer i forhold til teatre, musikforestillinger og lign.

I børnehaven Fristedet vurderer vi børnemiljøet hver gang vi dokumenterer og evaluerer. Vi forsøger desuden at inddrage børnenes perspektiv via "børnetermometret". Det besvares ca. 1 gang om året af en gruppe af de ældste børn men kun om ét specifikt emne, der skifter fra år til år.

Metoder:

At arbejde med børns læring og udvikling stiller store krav til den pædagogiske og personlige faglighed. Vi skal bla. ...:

- Udvide empati og forståelse.
- Være lyttende.
- Kunne lave iagttagelser og handleplaner.
- Kunne reflektere over den pædagogiske praksis.
- Kunne samarbejde med eksterne samarbejdspartnere, såsom psykologer, talekonsulenter, fysioterapeuter, støttepædagoger mv.
- Arbejde med de redskaber rammerne i Kolding Kommune giver os for at sikre optimal trivsel og udvikling for alle børn.
- Kunne rådgive forældrene i forhold til mulighederne for at søge hjælp fra andre instanser.
- Igangsætte aktiviteter, som styrker eksempelvis motorikken eller sproget.
- Støtte barnet i dets udvikling.
- Holde os fagligt ajour bl.a. via kurser, temadage og faglitteratur.

Metoderne i Kolding Kommune består bl.a. af:

- **En inkluderende tilgang** – vi vil altid forsøge at skabe de bedste vilkår for alle børn indenfor børnehavens rammer. Vi skaber mulighed for, at alle børn kan være deltagende i leg og aktiviteter og opleve sociale relationer i Fristedet. Dette kan vi gøre, ved at personalet tilrettelægger særlig indsats for det enkelte barn. Vi samarbejder med PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) og har tværfagligt samarbejde med både talekonsulenter, psykologer og fysioterapeuter. For børn med store behov for særligt tilrettelagt pædagogisk indsats, vil vi altid prøve at løse opgaven i børnehaven med udefrakommende tværfaglig støtte.
- **Børnelinialen** – er et værktøj, vi benytter for at indkredse børnenes forudsætninger og vilkår. Metoden benyttes for at afklare om barnets eventuelle vanskeligheder kan afhjælpes i børnehaven med en særligt tilrettelagt indsats, eller om det kræver en større tværfaglig indsats.
- **Relationsskema** – er ligeledes et værktøj, vi benytter, for at sikre at hvert enkelt barn har gode voksenrelationer i børnehaven.
- **Kompetencehjulet** – er et redskab, vi anvender for at kvalificere og udvikle det pædagogiske arbejde i børnehaven. Det benyttes til at lave kompetenceprofiler og udarbejde handleplaner. Redskabet kan bruges til alle børn. Det kan desuden bruges til at inspirere til særlige aktiviteter indenfor læreplanernes 6 temaområder. Redskabet er et nyt arbejdsredskab for os, som vi forventer vil være til stor gavn for os.

Børn med særlige udfordringer – herunder rammerne for sprogarbejdet i Fristedet:

Børn kan af forskellige årsager i en kortere eller længere periode have et behov for en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats. Særlig tilrettelagt indsats vil altid ske med en høj grad af forældre involvering.

Vi drøfter jævnligt børnegruppen og grupperer alle børn i de 5 kategorier efter Børnelinialen.

- Børn i optimal udvikling.
- Børn med midlertidige udviklingsproblemer.
- Børn med risiko for udvikling af problemer af langvarig eller kronisk karakter.
- Truede børn med væsentlig behov for støtte.
- Alvorligt truede børn med åbenbar risiko for varig skade.

Børn med særlige udfordringer kan for eksempel karakteriseres ved at have ...:

- Sproglige vanskeligheder.
- Motoriske vanskeligheder.
- Følelsesmæssige vanskeligheder.
- Manglende sociale relationer.
- Adfærds problemer.
- Familier, der i en kortere eller længere periode er resourcesvage.

Vi har af og til børn, der har fået skoleudsættelse pga. de nævnte vanskeligheder. Disse børn laver vi handleplaner på, for at sikre bedst mulig udvikling i deres ekstra år i børnehaven.

Specielt vedr. rammer og struktur omkring sprogvurdering og sprogarbejdet i Børnehaven Fristedet:

Hvornår: I børnehaven laver vi Børnelinial 2 x årligt. Når vi laver Børnelinialen har vi bl.a. fokus på pejlemærkerne for børn med behov for sprogvurdering. I forbindelse med arbejdet, tages beslutning om der er børn, der har behov for at blive sprogvurderet.

I øvrigt laver vi almindeligvis handleplan på de børn der ligger i kategori 2-4.

Når vi afholder introsamtale med forældrene til kommende børnehavebørn, spørger vi specifikt ind til barnets sprogudvikling, bl.a. spørger vi ind til, om forældrene har kendskab til om dagpleje/vuggestue har noget at bemærke til barnets sprog. Vi uddeler sammen med øvrige papirer også materiale om børns sprogudvikling. Materialet er fra Sprogpakken.dk. og ligger også på Børneintra.

Når vi sprogvurderer, bruger vi Kompetencehjulet. Ud fra resultatet vurderes om barnet har brug for en generel indsats, en fokuseret indsats, eller en særlig indsats. Er der behov for en fokuseret eller en særlig indsats, laver vi en handleplan. Handleplanen kan f.eks. indeholde, at vi skal lave en indstilling til Tale-Høre konsulentene. Ud fra en helhedsvurdering af barnet, vurderes det om vi, sammen med en indstilling, medsender et helt kompetencehjul eller nøjes med sprogdelen.

Hvem: Stuerne laver deres egen struktur vedr. arbejdsfordelingen. Et forslag kan være at det er kontaktpædagogen der laver selve sprogvurderingen. Handleplanen laves i fællesskab på stuen. I Fristedet har vi lavet en handleplansskabelon, som vi benytter. Handleplaner sættes i stuerne børnemappe og præsenteres kort på p-møder. Handleplanen indeholder bl.a. hvilken indsats barnet har brug for, hvilke tiltag vi skal foretage, samt hvem der skal involveres (Inger, Tale-Høre konsulent, PPR i øvrigt, forældre) og hvordan.

Hvordan: Vi arbejder med børns sprog på mange måder i Fristedet. Vi er opmærksomme på vores rolle som sproggivere og hjælper børnene med at udvikle deres ordforråd.

Stuerne arbejder både i små og store grupper med sproget. I "Læreplansgrupperne" og i "Leg og Læring" indgår sprogarbejdet som en naturlig del.

For børn med særlige sproglige vanskeligheder, har vi mulighed for at lave særlige forløb i huset. Her arbejder vi med bl.a. mundmotorik, sansemotorik og mange andre slags sproglige aktiviteter.

Når vi har sprogvurderet og evt. lavet en handleplan, inddrages forældrene, evt. ved et kort afhentningsmøde. Vi ønsker så vidt det er muligt at ansvarliggøre forældrene i deres barns sproglige udvikling. Vi benytter bl.a. konkrete eksempler på sprogets betydning.

Dokumentation og evaluering:

I Kolding aflægger vi kvalitetsrapport årligt. For at kunne evaluere, arbejder vi med forskellige former for dokumentation:

- På den ene side har vi den daglige dokumentation rettet mod forældrene. Gør vi rent faktisk det, vi siger, vi gør. Vi bruger foto og praksisfortællinger i den daglige dokumentation, ligesom udstillede produkter også fortæller historien om dagen.
- På den anden side er dokumentationen afsættet til refleksion og evaluering, der skaber ny erfaring, ny viden og ny praksis. Denne form for dokumentation og evaluering er rettet indad i børnehaven og benyttes i høj grad i personalegruppen både internt på stuen og i teams på tværs i huset.

Vi benytter en bred vifte af metoder, når vi planlægger, dokumenterer og evaluerer det pædagogiske arbejde og børnenes læring i forhold til læreplanstemaerne f.eks.:

- GLK (inspireret af praksisforsker Tom Tiller). Vi deler GLK op i både en planlægningsdel og en evalueringsdel.

- Øvrige evalueringsskemaer - forskellige modeller alt efter hvad der skal evalueres.
- Smiley undersøgelser (børnematrix) med børnenes udsagn.
- Personalemøder, hvor aktiviteter og pædagogik drøftes og udvikles.

Hele arbejdet med læreplaner og børnemiljø er en til stadighed igangværende proces og en kilde til dialog mellem personalet og forældrene. Der er ikke ét facit.

Personalet skal hele tiden foretage forskellige valg ud fra de forudsætninger og ressourcer der er til stede i øjeblikket – og dermed også foretage fravalg. Derfor har vi hele tiden drøftelser vedr. vores pædagogik både internt i personalegruppen men også med bestyrelsen og den øvrige forældregruppe i den daglige snak.

Vi skal i de kommende år arbejde videre på at implementere indholdet i denne ramme for det pædagogiske arbejde i Børnehaven Fristedet. Kompetencehjul, GLK og Børneintra er nye redskaber, vi efterhånden er fortrolige med. Desuden skal vi i det kommende år arbejde med kvalitetsrapport som dokumentations- og evaluerings model. Vi skal planlægge og evaluere forskellige arbejdsmetoder, så det giver mening i vores personalegruppe.

Perspektivering:

For at opfylde vores egne værdier og opfylde omgivelsernes ønsker og krav til vores institution vil vi i fremtiden arbejde mere målrettet med principperne indenfor Marte Meo. Det drejer sig især om elementerne indenfor det udviklingsstøttende samspil. Dette vil blive beskrevet nærmere i næste udgave af vores pædagogiske læreplan, når vi er kommet i gang med arbejdet.